

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of בבא מציעא דף ק"ג
Some of the topics we will learn about include.

שואל אדם בטובו לעולם

If a person borrows an item and specifies בטובו, while it is good, the loan stays in effect forever as long as the item is still useful.

The Mishnah's Halachah of המשכיר בית לחבירו ונפל חייב להעמיד לו בית

If a person rented his house to someone, and the house collapsed, the owner must rebuild the house for the renter to live in.

The first Mishnah in the next Perek

המקבל שדה מחבירו מקום שנהגו לקצור יקצור לעקור יעקור

If a person leased someone's field, if the custom is to cut the produce, the worker cuts the produce, and if the custom is to uproot the produce, the worker uproots the produce, and

ושניהם מעכבין זה על זה

Both the owner and worker may object to a change in the custom.

B קבלנות/אריסות

The worker pays the owner a percentage of the produce.

חכירות

The worker keeps all the produce, and pays the owner a set amount of produce as the rental.

מקום שנהגו להשכיר אילנות על גבי קרקע

משכירין

If the custom was to also rent the trees in the field to the worker, the owner must share the fruit of the trees with the worker.

מקום שאין נהגו להשכיר

אין משכירין

If the custom was not to rent the trees in the field, the worker does not get any of the fruit.

A

שואל אדם
בטובו לעולם

המשכיר בית לחבירו
ונפל
חייב להעמיד לו בית

המקבל שדה מחבירו
מקום שנהגו לקצור יקצור
לעקור יעקור

ושניהם מעכבין
זה על זה

B

קבלנות/אריסות

חכירות

מקום שנהגו
להשכיר אילנות
על גבי קרקע
משכירין

C כשם שחולקין בתבואה
 כך חולקין בתבן ובקש
 In a field, the owner and worker share the produce, and
 they also share the straw.

כשם שחולקין בין
 כך חולקין בזמורות ובקנים
 In a vineyard, they share the grapes, and they also share in
 the grapevines, and the supporting poles

כל עיקר בלמא דבעל הבית
 The necessary protection for the field is the responsibility
 of the owner.

נטירותא יתירתא דאריסא
 The extra protection is the responsibility of the worker,
 because it is merely to make his job easier.

C

כשם שחולקין בתבואה
 כך חולקין בתבן ובקש

כשם שחולקין בין
 כך חולקין בזמורות ובקנים

כל עיקר בלמא
 דבעל הבית

נטירותא יתירתא
 דאריסא

1 So let's review ...

שואל אדם בטובו לעולם
 If a person borrows an item and says בטובו, while it is good, the loan stays in effect forever as long as the item is still useful. As Rashi explains;
 בטובו משמע כל זמן שהוא טוב ואפילו מחזירו חוזר ונוטלו
 implies a loan for as long as the item is in good condition and useful; and therefore Rashi adds, even if the שואל returned the item, he can take it again.

רבי מרי ברה דבת שמואל
 והוא דקני מיניה
 This is only if the שואל and owner performed a קנין; but if not
 מוכי אהדריה כלתה קנייה
 When the שואל returns the item the loan is terminated.

And even if
 דקני מיניה
 מהדר ליה קתיה
 When the item is no longer useful, the שואל must return it to the owner, because as Rashi explains
 דהא לאו במתנה יהביה אלא שאלה הוא
 The item was not a gift, but a loan.
 =====

1

רב נימאן
שואל אדם בטובו לעולם
 If a person borrows an item and says בטובו, the loan stays in effect forever as long as the item is useful.

As Rashi explains;
 בטובו משמע כל זמן שהוא טוב ואפילו מחזירו חוזר ונוטלו
implies a loan for as long as the item is in good condition and useful; even if he returned the item, he can take it again.

רב מרי ברה דבת שמואל
והוא דקני מיניה
 This is only if the שואל and owner performed a קנין; but if not
מכי אהדריה כלתה קנייה
 When the שואל returns the item the loan is terminated.

And even if
דקני מיניה מהדר ליה קתיה
 When the item is no longer useful, the שואל must return it to the owner;

As Rashi explains
 דהא לאו במתנה יהביה אלא שאלה הוא
The item was not a gift, but a loan.

2

רבי רבא
 האי מאן דאמר ליה לחבריה אושלין מרא למירפק
 If a person borrowed someone's shovel to dig up his field, it depends on the terminology:
 If he said
 האי פרדיסא
 'This orchard'
 רפיק ביה ההוא פרדיסא
 He may only use the shovel in that orchard.

If he said
 פרדיסא
 'An orchard' - but he did not specify which orchard;
 רפיק ביה כל פרדיסא דבעי
 He may use the shovel in any one orchard, even if it is very large.

If he said
 פרדיסי
 'Orchards' plural;
 רפיק ואזיל כל פרדיסי דאית ליה
 He may use it in all his orchards, even more than two.
 =====

2

רבא
האי מאן דאמר ליה לחבריה אושלין מרא למירפק
 If a person borrowed someone's shovel to dig up his field, it depends on the terminology:

If he said
האי פרדיסא
 "This orchard"
רפיק ביה ההוא פרדיסא
He may only use the shovel in that orchard.

If he said
פרדיסא
 "An orchard"
רפיק ביה כל פרדיסא דבעי
He may use the shovel in any one orchard, even if it is very large.

If he said
פרדיסי
 "Orchards"
רפיק ואזיל כל פרדיסי דאית ליה
He may use it in all his orchards, even more than two.

3 Likewise, פפא רב says
האי מאן דאמר ליה לחבריה
אושלן האי גרגותא ונפלה
If a person borrowed from someone a well to water his
fields and the well collapsed, it depends on the terminol-
ogy:
If he said
האי גרגותא
'This well'
לא בני לה
The שואל may not rebuild it and use it, because as Rashi
explains, the owner claims
לא השאלתיך אלא אותו
I only lent you the original well.

If he said
גרגותא
'A well'
בני לה
The שואל may rebuild it and use it until he waters all his
fields.

If he said
בי גרגותא
'A place for a well'
כרי ואזיל כמה גרגותי בארעיה
עד דמתרמי ליה
The שואל may dig up all of the owner's property until he
finds a well.
However,
וצריך למיקני מיניה
They must make a קנין.
=====

4 Zugt Di Mishnah
המשכיר בית לחבירו ונפל
חייב להעמיד לו בית
If a person rented a house to someone and the house
collapsed, the owner must rebuild the house for the renter
to live in.
היה קטן
לא יעשנו גדול
גדול
לא יעשנו קטן
If the renter prefers for the house to remain at its exact
size, the owner may not change its size and make it larger
or smaller.

אחד לא יעשנו שנים
שנים לא יעשנו אחד
If it was one house, the owner may not make it into two
houses, and if it was two houses, the owner may not make
them into one house.

לא יפחות מן החלונות
ולא יוסיף עליהם
אלא מדעת שניהם
The owner may not make more, or less, windows, unless
the renter agrees.

3 רב פפא
האי מאן דאמר ליה לחבריה
אושלן האי גרגותא ונפלה
If a person borrowed a well to water his fields
and the well collapsed - it depends on the terminology:
If he said
האי גרגותא
'This well'
לא בני לה
The שואל may not
rebuild it and use it,
because
the owner claims
לא השאלתיך אלא אותו
I only lent you the
original well.
If he said
גרגותא
'A well'
בני לה
The שואל may
rebuild it
and use it
until he waters
all his fields.
If he said
בי גרגותא
'A place for a well'
כרי ואזיל כמה
גרגותי בארעיה
עד דמתרמי ליה
The שואל may
dig up all of the
owner's property
until he finds a well.
וצריך למיקני מיניה
But must make a
קנין.

4 משנה
המשכיר בית לחבירו ונפל
חייב להעמיד לו בית
If a person rented a house and the house collapsed,
the owner must rebuild the house for the renter to live in.
היה קטן
לא יעשנו גדול
גדול
לא יעשנו קטן
If the renter prefers the house remain at its exact size,
the owner may not change its size.
אחד לא יעשנו שנים
שנים לא יעשנו אחד
If it was one house,
the owner may not make it into two houses,
and if it was two houses,
the owner may not make them into one house.
לא יפחות מן החלונות
ולא יוסיף עליהם
אלא מדעת שניהם
The owner may not make more, or less, windows,
unless the renter agrees.

5 Here too, the Gemara explains that it depends on the terminology:
 If he said
 בית זה
 'This house'
 נפל אזל ליה
 If it collapsed, the rental is terminated and the owner does not need to rebuild it.

If he said
 בית סתם
 'A house'
 אחד יעשנו שנים
 קטן יעשנו גדול
 Since the owner did not specify which house was for the rental, if it collapsed, the owner provides any house, and therefore he may change its size.

And the Mishnah is a case of where the owner showed the renter a house and said;
 בית כזה אני משכיר לך
 'I am renting you a house similar to this one.'
 If the house collapsed, the owner must provide a house the size of this one, and therefore he may not change its size.

הדרן עלך פרק השואל את הפרה
 We have B"h completed the eighth Perek of בבא מציעא, and we will now begin the ninth Perek, המוקבל שדה, מחבירו, B'ezras Hashem
 =====

5

Here too it depends on the terminology:

<i>If he said</i> בית זה <i>'This house'</i> נפל אזל ליה <i>If it collapsed,</i> <i>the rental is terminated</i> <i>and the owner</i> <i>does not need to</i> <i>rebuild it.</i>	<i>If he said</i> בית סתם <i>'A house'</i> אחד יעשנו שנים קטן יעשנו גדול <i>Since the owner did not specify</i> <i>which house was for the rental,</i> <i>if it collapsed, the owner provides</i> <i>any house, and therefore</i> <i>he may change its size.</i>

And the Mishnah is a case of where the owner showed the renter a house and said;

בית כזה אני משכיר לך
'I am renting you a house similar to this one.'
If the house collapsed, the owner
must provide a house the size of this one,
and therefore he may not change its size.

הדרן עלך השואל את הפרה

6 Zugt Di Mishnah:
 המקבל שדה מחבירו
 If a person leases a field for planting, and the rental is
 either in the form of
 קבלנות/אריסות
 The worker pays the owner a percentage of the produce;
 or
 חכירות
 The worker pays the owner a set amount of produce.

מקום שנהגו לקצור יקצור
 לעקור יעקור
 If the custom is to cut the produce, the worker cuts the
 produce, and if the custom is to uproot the produce, the
 worker uproots the produce;

ושניהם מעכבין זה על זה
 Both the owner and worker may object to a change in the
 custom, because each one has a benefit from each method
 as follow:

לקצור
 אינו רשאי לעקור
 Because they each benefit from cutting;
 The owner claims
 בעינא דתתבן לי ארעאי
 I want the produce cut so that I can use the remaining
 straw for fertilizer.
 While the worker claims
 לא מצינא
 I want to cut, because it is less work.

And regarding

לעקור
 אינו רשאי לקצור
 They each also benefit from uprooting;
 The owner claims
 בעינא דתינקר ארעאי
 I want the produce uprooted so that my field remains
 clean.
 While the worker claims
 בעינא תיבנא
 I want to uproot the produce, so that I can benefit from the
 straw.
 =====

6 המקבל שדה מחבירו

המקבל שדה מחבירו
 If a person leases a field for planting,
 and the rental is either in the form of

קבלנות / אריסות
 The worker pays the owner a percentage of the produce; or
 חכירות
 The worker pays the owner a set amount of produce.

מקום שנהגו לקצור יקצור
 לעקור יעקור
 If the custom is to cut the produce,
 the worker cuts the produce,
 and if the custom is to uproot the produce,
 the worker uproots the produce;

ושניהם מעכבין זה על זה
 Both may object to a change in the custom, because
 each one has a benefit from each method
 as follow:

לקצור - אינו רשאי לעקור
 Because they each benefit from cutting;

<i>The owner claims</i>	<i>The worker claims</i>
בעינא דתתבן לי ארעאי	לא מצינא
I want the produce cut so that I can use the remaining straw for fertilizer.	I want to cut, because it is less work.

לעקור - אינו רשאי לקצור
 They each also benefit from uprooting;

<i>The owner claims</i>	<i>The worker claims</i>
בעינא דתינקר ארעאי	בעינא תיבנא
I want the produce uprooted so that my field remains clean.	I want to uproot the produce, so that I can benefit from the straw.

7 The Mishnah continues
לחרוש אחריו יחרוש
הכל כמנהג המדינה
If the custom was to plow the field again after the harvest,
the worker must do so, because as Rashi explains;
כדי להפוך שרשים של עשבים רעים שבו וימותו
A second plowing kills the roots of bad weeds and they
won't grow back in the next planting season.

And the Gemara adds
באתרא דלא מנכשי
ואזל איהו ונכיש
Even if the custom was not to uproot the weeds and the
worker did uproot them, he must still plow a second time,
and the worker cannot claim
האי דנכישנא אדעתא דלא כריבנא לה
My intentions in weeding was that I should not need to
plow again; because
דאיבעי ליה לפרושי ליה
The worker should have specified this beforehand.

7
לחרוש אחריו יחרוש
הכל כמנהג המדינה
If the custom was to plow the field again after the harvest,
the worker must do so,

As Rashi explains;
כדי להפוך שרשים של עשבים רעים שבו וימותו
*A second plowing kills the roots of bad weeds
and they won't grow back in the next planting season.*

באתרא דלא מנכשי
ואזל איהו ונכיש
Even if the custom was not to uproot the weeds
and the worker did uproot them,
he must still plow a second time, and cannot claim...

האי דנכישנא
אדעתא דלא כריבנא לה
*My intentions in weeding
was that I should not need to plow again;*
because
דאיבעי ליה לפרושי ליה
The worker should have specified this beforehand.

8 The Braisa adds the following:

מקום שנהגו להשכיר אילנות על גבי קרקע משכירין

If the custom was to also rent the trees in the field to the worker, the owner must share the fruit of the trees with the worker. And even though דכ"ע יהבי בתילתא

ואזל איהו ויהביה בריבעא

The custom was for the owner to take one-third of the produce, and here the owner agreed to take only one-fourth, the owner cannot claim

האי דבצרי לך אדעתא דלא יהיבנא לך באילנות

My intentions in reducing my share, was so that you should not get the trees; because דאיבעי ליה לפרושי ליה

And

מקום שאין נהגו להשכיר אין משכירין

If the custom was not to rent the trees in the field, the worker does not get any of the fruit. And even though דכ"ע מקבלי בריבעא

ואזל איהו וקיבלה בתילתא

The custom was for the owner to take one-quarter, and here the worker agreed that the owner take one-third, the worker cannot claim

האי דטפאי לך אדעתא דיהבת לי באילנות

My intentions in increasing your share, was that I should get the trees, because דאיבעי ליה לפרושי ליה

=====

8

ברייתא

מקום שנהגו להשכיר אילנות על גבי קרקע משכירין

If the custom was to also rent the trees in the field to the worker, the owner must share the fruit of the trees with the worker.

And even though

דכ"ע יהבי בתילתא ואזל איהו ויהביה בריבעא

The custom was for the owner to take 1/3 of the produce, and here the owner agreed to take only 1/4,

The owner cannot claim

האי דבצרי לך אדעתא דלא יהיבנא לך באילנות

My intentions in reducing my share, was so that you should not get the trees;

Because

דאיבעי ליה לפרושי ליה

מקום שאין נהגו להשכיר אין משכירין

If the custom was not to rent the trees in the field, the worker does not get any of the fruit.

And even though

דכ"ע מקבלי בריבעא ואזל איהו וקיבלה בתילתא

The custom was for the owner to take one-quarter, and here the worker agreed that the owner take one-third,

The worker cannot claim

האי דטפאי לך אדעתא דיהבת לי באילנות

My intentions in increasing your share, was that I should get the trees,

because

דאיבעי ליה לפרושי ליה

9 The Mishnah proceeds with Halachos that pertain only to חכירות, but not to אריסות.
 כשם שחולקין בתבואה
 כך חולקין בתבן ובקש
 In a field, just as the owner and worker share the produce, they also share the straw.

כשם שחולקין ביין
 כך חולקין בזמורות ובקנים
 In a vineyard, just as they share the grapes, they also share the grapevines and the supporting poles, because שניהם מספקין את הקנים
 They are both required to supply the poles; as Rashi explains
 אין על האריס אלא לעבוד ולשמור
 אבל שאר דברים על שניהן
 The worker is only required to work and guard the field, but the owner shares in all the other expenses.

רבי יוסף says
 בוכרא וטפתא וארכבתא וקני דחזירא
 דבעל הבית
 The owner must pay for the three layers of earth barriers that are built around the field known as טפתא, בוכרא, וארכבתא, and he must pay for the reeds that support the fence around the field, because כל עיקר בלמא
 דבעל הבית
 The basic protection for the field is the responsibility of the owner.
 וחזירא גופיה
 דאריסא
 And the worker must pay for the actual thorn fencing, because נטירותא יתירתא דאריסא
 The extra protection is the responsibility of the worker, because it is merely to make his job easier.

9 *אליכ*
Halachos that pertain only to אריסות, but not to חכירות

**כשם שחולקין בתבואה
 כך חולקין בתבן ובקש**

In a field, just as the owner and worker share the produce, they also share the straw.

**כשם שחולקין ביין
 כך חולקין בזמורות ובקנים**

In a vineyard, just as they share the grapes, they also share the grapevines and the supporting poles,

because

שניהם מספקין את הקנים

They are both required to supply the poles;

As Rashi explains

**אין על האריס אלא לעבוד ולשמור
 אבל שאר דברים על שניהן**

The worker is only required to work and guard the field, but the owner shares in all the other expenses.

רבי יוסף

**בוכרא וטפתא וארכבתא וקני דחזירא
 דבעל הבית**

The owner must pay for the three layers of earth barriers that are built around the field, and he must pay for the reeds that support the fence,

because

כל עיקר בלמא - דבעל הבית

The basic protection for the field is the responsibility of the owner.

וחזירא גופיה - דאריסא

And the worker must pay for the actual thorn fencing, because

נטירותא יתירתא דאריסא

The extra protection is the responsibility of the worker, because it is merely to make his job easier.

